

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Ivreivrando. Titvlvs IX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

109
conveniunt in eis citatio emanavit, & ad partem citaram
periret: vel per eam factum fuit, quod minus ad ejus
notitiam perveniret. Dum tamen in citatione praedicta
nullum est expressum, per quae plene possit instrui, super qui-
bus in iudicio conveniuntur.

DE SEQUESTRATIONE POS-
SESSONUM & FRUCTUUM.

TITVLVS VI.

CAP. I.

*Si sacerdos contra apostolum possest, quia tremens non posse-
rit in potio vel possest in una definiitiva sententia in curia, etiam si
ali faciat, ipsius beneficis sequestratio per locum ordinarium
est: quam impeditum, ut sequestrato fructus occupant, ex-
cepimus alii. Et si illi de litigantibus, cadit a jure suo, & re-
turna predictio. Iacobus. And.*

Item a.

*A de competendis litigantium malitiis, definitio-
mis, ut una contra possestoriem definitiva sen-
tentiis super beneficium apud fedem Apostolicam,
mutat in potio vel possestoriem prouulgata, bene-
ficiis in summa, vel perfonatus exiftat, &
nihil habet animarum, apud possestoriem huiusmodi dum h-
unc mienio pacifice ante ab eo possestum non fue-
ret vel regis ordinarii, apud aliquam personam ido-
minum sequefetur, que plenaria de ipso & debitam cu-
mum id, quod defructibus pofuit (dehinc eisdem
fructibus operibus) supertelle contingit, illi refutat,
quoniam in causa videriorum obtinetur. Si quis autem
litionatum huiusmodi impedit, vel fructus sequen-
tia quo modo presumperit occupare, exom-
munitus incurat sententiam ipso facto: a qua non fu-
erit premissum prius amoto, & occupata per eum fructu-
s retinuit, nullatenus abfolvatur. Et nihilominus,
scilicet in suis fuerit, a jure (quod ibi in huiusmodi
casu, vel ad ipsum forsan compegetur eidem) hoc
non obseruit ecclifie: Primitus nequid circa futura
tempora per appellationem pendentia negotia ob-
tinet. Non obstante si contra praefatam sententiam
et iudicium forsan opponatur.*

DE PROBATIONIBVS.

TITVLVS VII.

CAP. I.

*Tela latronum Apofolcarum, quibus Papa proprimum factum
non praesens, ut super illius gratia vel intentio Papa funda-
ta sit. And.*

Clemens V. In concilio Vienensi.

*Itens notis, quibus non dignatus quilibet seu
beneficia collatione nostra, vel sedi Apofolice re-
versus, vel resignacionem beneficii alio iuris, vel
aliquam excommunicatio, seu suspensio, seu ali quam ca-
pionum poena vel familiarem fuisse, vel alia similia,
cum quibus gratia, vel intentio nostra fundatur, fecisse
natum, censetur super sic narratis fidem plenariam
abstendam. Volentes ad praterita & pendentia (etiam
prospiculationem) negotia hoc extendi.*

DE TESTIBVS.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

*In iustis Christianis convives possumus Iudei & Saraceni, non ob-
stante. a. In ius manus ita habetur. b. Vid. c. commissa. de eccl. in
C. L. & moderna in L. Celsus. ff. de eccl. Eccl.*

*flantibus contrariae privilegia Regum & Principum: quibus suatu-
tors, subrahbitus illi Christianorum commercium. Iacobus. And.*

Clement V. in concilio Vienensi.

*Contra Iudei, quidam & Saraceni (sicut accep-
imus) quod super civilibus aut criminalibus
convincere Christianos non possint, se privile-
giis Regum & Principum tueantur (quia id nedium iuris
contractum, sed & Christiana religioni opprobrium
est quam plarimum & adversum) Reges eoldem & Prince-
pices a. in Domino exhortamus, ne concedant hujus-
modi ex cetero privilegia, vel servent aut ferare per-
mittant etiam iam concessa. Quod si Iudei, aut Sarra-
ceni privilegia talibus uti prouimplicent, Christianorum
communio eius subrahbitur, sic, quod Christiani ab
eorum abstinere communione censura ecclesiastica (si
opus fuerit) compellantur.*

CAP. II.

*Publicatis attestacionibus, respondebunt non possunt (etiam in
causa appellatione) super eisdem articulis recte direxte convaria-
to. Iacobus. And.*

*Talibus rite & receperis, & votum attestacionibus
publicatis, sicut non licet super eisdem vel directo
contrariae articulis alio, vel eisdem artifices in principali
causa producere, sic non debet in appellacionis causa
licare. Cum non minus in appellacionibus, quam in
principali causa subornatio sit timenda.*

DE IVREIVRANDO.

TITVLVS IX.

CAP. I.

*Sacramenta, que Romana ecclifa prefiant Romanis Principes, fo-
deratissima exponit. Iacobus. And.*

Clemens V. in concilio Vienensi.

*Romani Principes e., orthodoxi fidei profes-
sores, faciolandam Roma. Ecclesiam, cuius ca-
put est Christus Redemptor noster ac Romanus
Pontificem eisdem Redemptoris vicarium, fervore fi-
dei, & clarae devotionis propriae venerantes, el-
dem Ronano Pontifici, a quo approbatione persona
ad imperialis celstitudinis apicem alium undez, necon
unctionem, consecrationem, & Imperii coronam acci-
piunt, sicut submettere capita non reputa runt indignum,
sequi illi, & eisdem eccliesi, quia a Gracis Imperium
transfuit in Germanos, & a qua ad certos eorum Principes
juri & potestas eligendi Regem in Imperatorem,
postmodum promovendum pervenit, adstringere vin-
culo juramenti, prout tam os observationis antiqua
temporibus novissimi renovataz, quam forma iuramen-
ti huiusmodi facis infra canonibus manifestant. Du-
cum lage inter quondam Henricum Imperatorem, tunc
Romanorum Regem, & charitissimum in Christi filium
nostrum Robertum Siciliæ Regem, gravi discordia fusc-
tata: Nos multissimisgrandibusque periculis, quae exinde
provenient verisimiliter timebantur, intendentes ce-
lesti & opportuno remedio obviare, quibusdam ex fra-
tribus nostris fane, Rom. eccl. Cardi. ex silentibus tun-
ci in urbe pro reformatanda pace, & solidanda concordia in-
ter Reges eoldem literas notitas, sub recta forma duxi-
mos deftiendas: inter alia inferentes in eis, quod cum
ipsi Reges eisdem ecclie specialissimili, abjuramen-
to fidelitatis, & alias multipliciter effem adstricte,
ipius ecclie debent esse promptissimi defensores:*

a. Qui debent Iudeos punire: vid. l. si quis in hoc genere, & da
Epis. & cler. & gl. in co. Iudei. y. de Iud. Font. b. Vid. l. prim.
b. adiunct adiunct. ff. de eccl. eccl. & l. apud cum. 5. Imperator. ff.
de manu. c. al. Imperator.

Illi 5

Dicitis autem literis in nouitiam dicti Henrici ad imperium jam promoti sic dedictis, idem Henricus ab eisdem cardinalibus requisitus, ut super contentis in illis suum propositum responderet: quia molle tuis, quod de juramento fidelitatis huiusmodi per eum primito in dictis literis mentis habetur, non familiariter, nec secreter, ut tractande pacis qualitas exigeatur, sed multis tabellionibus accessitis & requisitis ab eo, quod de responsionibus suis conficerent publica infrauenta, inter caetera publice (prudente multitudine huius minimum copiose) respondit a, se non fore cuiquam ad juramentum fidelitatis additum, & quod nunquam fecerit juramentum, propter quod foret adjuramentum fidelitatis alii obligatus, & quod ipse nesciebat, quod antecellores sui Romani Imperatores unquam juramentum huiusmodi proficiunt, simulans se immemoremur juramentorum, quia nobis ante coronacionem suam proficiunt, & post coronacionem citim innostrarat. Nos istaque attendentes quod huiusmodi responsio, si sub dissimilacione pertinaret, vel silentio pallieret, posset in magnum & evidens praedictum Rom. eccl. redundare, dignum admodum & opportunum fore per proximum, ut de juramento huiusmodi constitutione praeferat aliqua breviter annelamus. Dicimus namque H. quoniam primum fuit in Regem Romanorum electus, sollemniter ad nos nuncius definitus: dans eis per suas patentes literas plenariae & specialia mandatum, expondi nobis pro eo devotionem ipsius & reverentiam filialem, quam ad nos & Rom. eccl. sincere gerere se dicebat affectu: nec non petendi & impetrandi a nobis favorem & gratiam conseruandi: offerendi quoque nobis & praelati proen, & in ipsius animam debita nobis & eidem ecclae fidelitatem, & cuiuslibet alterius generis juramentum: ac nihilominus petendi a nobis per nostras sibi manus impendi unionem, consecrationem, & Romani Imperii diademam. Praefatis itaque nuncius in nostra & stacrum nostorum presentia constitutis, ac secundum dictumorem mandati Avignonem, ubi tunc eramus cum nostra curia residentes, in publico consistorio, in quo erat praelectorum, & aliorum, tam clericorum, quam laicorum non mortalia multitudine, primum per eos coram nobis expositis supplicando, petitis humilitate, & oblatione: Nos co-dem mandato & decreto electionis ejusdem H. ex parte principum tam ecclae & sacerdotum, quam secularium, qui eundem elegant, nobis per dictos nuncios praesentatis, plena cum eisdem fratribus deliberatione disculpsis, factaque nobis de electione huiusmodi concordi & legitima plena fide, examinata quoque persona ipsius H. pro ut absenta patiebatur ejusdem, & de ipsius fide, probitate, & aliis, qui in personali Imperatoris sunt merito requirenda: cum pluribus praelatis, & aliis magne autoritatis viris, qui ejusdem H. maxis, conditione, & statu plenius noverant, inquisito, ejusque persona, ejus etiam nos & frates nostri aliquatenus notitiam prius habebamus, propter quod facilius transiunimus in examinatione huiusmodi idonea reputata, ipsius nominivimus, denunciavimus, & declaravimus Regem Romanorum, ipsius approbatam personam, eumque sufficientem & habilem declarantes, ad suscipiendum Imperialis celsitudinis dignitatem, ac decernentes unionem, consecrationem, Imperiale Romanum coronari, sibi per manus nostras debere concedi. Et subsequenter a praefatis nuncius, sufficiens ad hoc eum (ut praemittitur) mandatum habentibus, secundum formam in decreto, que incipit, Tibi Domino, comprehensam, fidelitatem receperimus juramentum. Postque idem H. con-

a. Vid. Barc. in leg. secundum ss. de zibio, oblig. b. Vide ad Apostolicę de resjudic. lib. 6. t. q. i. c. effectu, & qd. distinet, mobilissimus. Fort.

seccratio & coronacionis sui tempore ad eisdem cardinalibus, quos ad impendendum sibi huiusmodi consecratio & coronacionis insignia militamus ut ubi em, illud nostro nomine recipiebimus in amissione, & prestito corporale, quod in libro Pontificis Romanorum per Imperatorem coronacionis iste tempore continetur, cuius tenor dicitur utra illa. Ap. H. Romanorum Rex annoante Domino fatus Imperator, promiso, spondeo & policeo, siquatenus Deus & beato Petrus, me de cetero praetor, praetacorem & defensorum fore sum, dominicae iustitiae & sanctitatis Romanae Ecclesie, in omnibus necessariis & utilitariis suis, custodiendo & conservando pfectiones, honores, & iura eius, quantum divisa iuris tuus adiutorio fuerit, secundum scire & poli metu, & de pura fide, sic me Deus adjuvet, & hoc scilicet Evangelia. Ceterum, quia jurem huiusmodi existit, retro Romanus Princeps non iam haec enim huiusmodi existit: imo tam quondam Allemanni Romanorum, immediatus praedecessor meus, Albertus, Bonifacius Papa octavo praedecessor, nehaec tempore approbations ejusdem Alberti, quia Adolphus Pater apud, & alii praedecessi ejusdem Romanorum reges diversis notis praedcessoribus huiusmodi jurem huiusmodi & obedientis praefecit. Idemque Bonifacius memoratum A. juramento huiusmodi est in scripto fratrum suorum consilio (praefecto palmarum & aliorum multitudine copiosi) I. austrinote Apollonia recipit in specialem suum filium, & ecclae mercatoris ipsiusque in Regem Romanorum elelum, in Imperatorem postmodum promovendum. Verum quod pefatus H. qui in proximis diebus fuit, de his lasttractus, non virtutem & mentem, sed modum velut in seculo contricem, sensimque confundens, junctae strigende pedicula, curioso velut in seculo (ad prefutus) illa ad debitum fidelitatem aquilonis non extendi: novo modo curtofatu, huius luculentia rexitatis antidotum ipsius declarationis ostendit pefatus. Quia ergo capituli jurem huiusmodi fidelitatis contentis solicita meditatione penitus ipsa capitula in praefatis Imperatoriis jurem, quantum ad effectum, mentem, & virtutem ipsorum, non ad eum continet. Nos primum & alii ratione, sequitur Romanum assumptum Princepem, vel in potestu aliorum, an jurem huiusmodi per dictum H. Imperatore praefacti, & per successores ipsius in futurum praefacti fidelitatem existant, in dubitatione certe audeamus, vel super his contractum ultimamente: auctoritate Apostolica defutum non huiusmodi declaramus. Illa jurem praedita & honesta existere, & censeri debere. Porro prout passim praedita, idem Henricus suorum imbeciles praedecessores virilis, priusquam aggredieretur ut in sua iura aliqua exerceret, sub testimonio fassum patrum literarum in manibus dilectorum sibi locorum & Meliorum, & scholasticis ecclae Tarentis, capillari meliori ad hoc specialiter per nos missi, noto & praeferre ecclae nomine recipiens promisit, & tanta fons eius Evangelie jurem fiamavit, quod eundem ecclae & fidem catholicam pura fide rorisque viribus conservare reverenter, & erare defensare, omnesque heretici, schismati & hereticos quolibet, rauco, reco, ratores, & defensores ipsorum exterminare possit: ac nonquam cum sacratissimo, pagno, gloriatio, seu alio qualibet communionem & catholicam

a. Dicitur praeceterum, deit in antiquior. ad. b. Dicitur praedita, deit in antiquior. credidit. c. al. Melior. d. al. bacvid. l. non dubius, ss. ac capt. & tunc. cap. prot. & l. quod in ea quid super huiusmodi, de se. fort.

Servata tamen constitutione felicis recordationis innocentie Papæ IV. edita circa hoc in concilio Lugdunensi.

DE SENTENTIA ET RE

JUDICATO

TITVLVS XI.

Qui tres sententias contraria in quinque causa reperiatur, de illis multatior non agit, ne ex parte executione non fallas & reficie etiam pendencia. Iean. And.

Clemens V. concilio Vienensi.

Via calumniis lingantum occurritur, is, quod beneficiari vel alia quavis causa tres contra se in peitorio vel postoriori sententias reportavit, ad agendum de nullitate ipsarum, vel aliquius ex eis nullatenus admittatur, donec huiusmodi sententiae plenarie fuerint executioni mandatae. Similiter si ille, contra quem tres sententias definitivae latet fuerint, ab interlocutori vel gravamine ante prolationem ipsarum vel earum aliquis se appellasse, & causam appellationis huiusmodi adhuc penter proponat: sententia predictam executionem tali praetextu nolumus impediti. Quia ad causas qualitercumque etiam per apelationem pendentes duximus extendenda.

CAP. II.

Sententia lata contra statuta extra civitatis territorium existente, nulla est ipso iure. b. d. Iean. And.

Idem.

Afforalis cura sollicitudinis nobis divinitus super conches Christiani populi nationes injuncta, nos invigilare remedii subiectorum, & eorum periculis obviare & scandala removere compellit. Sane eam jam dudum inter quondam Henricum Imperatorem Romanum, & charissimum in Christo Filium nostrum Robertum Sicilię Regem gravis fuisse tubationis exorta, afferente deinde Imperatore predicto, quod cum quibusdam ipsius subditis Rex confederations & conspirationes fecerat in ipsius maiestatis offensam: Quodcumque tradidaverat & ordinaverat, ut ciuitates quadam sub Imperio & Imperatoris ejusdem obedientiam confisterent, contra eum, & Imperium rebellarent, gentesque cuiuspius fuit subiugio, nonnullas alias Imperii ciuitates & castra (inde violenter ejusdem ipsius Imperatoris officialibus) occuparunt, & pro ipso Rege occupatae tenebant. At alias etiam in urbe & alibi in Imperio, & in Imperatori ejusdem contemptum, & sua maiestatis injuriam, & reipublice detrimentum multa gravia fuerunt, & per Regem eundem, ac malitia & infideliamente ipsius tam à suis stipendiariis, quam à subditis Imperatoris commissa.

Praehabitis per Imperatorem eundem quibusdam processibus contra eum; absente tamen, quamvis legitime (juxta Imperatoris auctoritatem) citatum, ac quod interdicta erant notoria; per Imperiale interlocutionem declarat Imperator ipse, Regem affirmans propter praemissa latere maiestatis criminis reum esse, in eum peremptorie ut dixit, sufficienter citatum, fed comparere consumaciter recusat, tanquam rebellem, proditorem & hostem Imperii, ac reum criminis supradicti, privationis omnium dignitatum, quoque comprehendarat simulo, & quis se intulabat Rex ipse auctoritem quoque honorum, provinciarum, terrarum, bonorum, iurium & jurisdictionum, tam perpetuorum, quam temporalem, & si quando venierit in suam & Imperiorum muriulationis a

a De intellectu vido Oldradum const. 106, incipit, quod litera executoria. b Al. fuerant. c Vide l. res capitulu. ff. de pan. & leg. transfig. C. de transfig. cum leg. criminali. C. de iuris. omniis jud. aig. L. C. ne Crifia. man. & Feli. in c. ex literis. xx. de confess.

DE EXCEPTIONIBVS.

TITVLVS X.

CAR. I.

Ex quo exceptione a causa opponetur dilatoris quendamque, qui non obstante. Iean. And.

Clemens V. concilio Vienensi.

X. Communicationis exceptio dilatoris in quilibet parte litis opponi potest, termino peremptorio per judicem assignato, ad proponendum declinationis & dilatoria, non obstante:

1. Dicitur, etiam, dictum in antiquis codicibus. b Al. sub.